

## [Aksel Møller.]

at man ved disse tilskud sikrer befolkningen billigere levnedsmidler. Men denne påstand er allerhøjest formelt rigtig og endda kun i den udstrækning, hvori billiggørelse er sikret ved, at der — som foreslået i dette forslag — ansættes en lavere forbrugerpris. I det øjeblik man opgiver den lavere forbrugerpris og i stedet uddeler rabatmærker — og den højtærede landbrugsminister er jo allerede ved at bevæge sig henimod dette stadium — svarende til det beløb, hvormed priserne hidtil har været holdt under producentprisen, opfører selv den formelle sandhed at eksistere, for fra det øjeblik har man skabt et betalingsmiddel, der, ligesom alle andre betalingsmidler, vil blive taget for fuldgældige penge overalt i omsætningen, både i og udenfor levnedsmiddelbutikkene, både hvor det drejer sig om nyttige og livsnødvendige varer, og hvor det drejer sig om nyttige varer.

Endnu stærkere kommer tilskudsordningernes sande karakter af at være tilskud til opretholdelse af den almindelige levestandard frem, når man tager det skridt videre, at man lader rabatmærkerne afløse af kontante børnetilskud, således som bebudet af den højtærede regering for tekstilrabatmærkernes og smørrabatmærkernes vedkommende. Fra det øjeblik er man nået til det stadium i lovgivningen, hvor man erkender, at tilskud til billiggørelse af en enkelt vare i ingen henseende er forskellig fra den gerning at give den pågældende et kontant beløb, over hvilket den enkelte ganske frit kan disponere. Jeg beder om, at man under de kommende forhandlinger om denne sag vil have opmærksomheden henvendt på, at enten man giver tilskud i form af nedslag i en pris, i form af rabatmærker eller i form af kontante børnetilskud eller kontante tilskud i det hele taget, betyder det, at man muliggør det for befolkningen at opretholde forbruget af alle de varer, som indgår i befolkningens daglige liv.

Den højtærede regering har jo gennem lang tid ladet nogle af landets fineste nationaløkonomer beskæftige sig med at tilvejebringe et nationalbudget, og den højtærede regering har, da det var færdigt, uddraget den lære af disse måneders arbejde med nationalbudgettet, at fejlen i vort samfund er den, at opsparingen for tiden er for lille og forbruget for stort. Man gør da vel ingen

uret, når man siger, at disse tilskudsordninger, hvad enten de har den ene eller den anden form, muliggør opretholdelsen af et forbrug, som, da det finansieres over befolkningens skatter, naturligt kommer til at nedsætte opsparingen, og at man dermed fører en politik, der er ulogisk og selvmodsigende i forhold til det økonomiske program, man selv har ladet stille op i nationalbudgettet og har understreget i nationalbudgettet.

Nu er det naturligvis hverken min eller mit partis mening at ville benægte, at en politik som den, dette forslag er udtryk for, i givne situationer kan være en i høj grad anbefalelsesværdig udvej. Vi ved meget vel, at det principielt rigtige desværre ofte afviger fra det politisk hensigtsmæssige, men vi må insistere på, at forhandlingerne om dette og andre forslag, der sigter mod samme mål, må have til formål at opnå en afvikling, således at vi ikke borer os dybere og dybere ind i denne lovgivning. Udviklingen har allerede bevist, at jo længere vi kommer ind i den, des dyrere bliver den, og des vanskeligere bliver den at ophæve, og des sværere bliver de foranstaltninger, der skal træffes, for at en afvikling kan finde sted.

Jeg er ganske sikker på, at jeg har langt den største del af dette ting med mig, når jeg siger, at der er ingen her, der ønsker disse ordninger opretholdt — man vil vel bruge den klassiske formel: en dag længere end nødvendigt; det er blot et spørgsmål om tidspunktet, hvornår man mener det rimeligt og nødvendigt at overgå til friere forbrugsvalg for befolkningen og friere prisdannelse, hvad der alt sammen er hemmet af den pristilskudslovgivning, vi har. Det er en forudsætning for tilskudspolitikken, at den vare, tilskuddet skal gøre billigere, er rationeret, at omfanget af forbruget kan overses og beregnes, ellers vil det være en fuldstændig in blanco veksel, man ved en sådan lov trækker på statskassen. Glæden over, at vi kan ophæve rationeringen af rugbrød, begrænses af, at man i stedet udsteder disse rabatkort. Det vil gang på gang blive det klassiske eksempel på, hvor uhyre vanskelig den lovgivning er, som den højtærede landbrugsminister nu foreslår forlænget.

Der kan med en vis ret rejses to betydelige indvendinger mod afviklingen af det nuværende tilskudssystem. For det første er det åbenbart, at en forøgelse af leveomkost-